

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Metodologiei studiilor pedologice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
I.P. Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară
Grup de lucru (Ordinul MAIA nr.106/2023)

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, este elaborat în scopul executării art. 75 alin. (2) din Codul funciar nr. 22/2024 .

Scopul elaborării proiectului menționat este reglementarea modului de determinare a calității solului care se determină în baza unor analize fizico-chimice și a cercetărilor pedologice, agrochimice, bacteriologice, radiologice și toxicologice de proporții și detaliate. Prevederile Metodologiei se va aplica de către instituțiile publice sau private cu laboratoare în domeniu cercetărilor pedologice.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Este de menționat faptul că, în prezent, nu există un act normativ care reglementează detaliat procedura de determinare a studiilor pedologice. Instituțiile publice sau private cu laboratoare în domeniu cercetărilor pedologice efectuează studiile pedologice în baza unor instrucțiuni învechite, care nu corespund situației actuale. Din aceste considerente, este necesar de elaborarea și aprobarea unei noi Metodologii în acest scop. Reieșind din particularitățile contemporane și situația actuală din țară (schimbarea formei de proprietate a terenurilor, parcelarea lor excesivă, ș.a.), este o preocupare strategică de securitate națională, iar în scopul elaborării politicilor în domeniul funciar și îmbunătățirilor funciare, este necesar cunoașterea stării de calitate a solului printr-o abordare integrată asupra studiilor pedologice în Republicii Moldova, inclusiv în diferite scopuri.

Totodată, pentru crearea unei baze de date cu totalitatea informației despre indicii și parametrii principali ai solului, valoarea și calcularea notei de bonitate pentru efectuarea cercetărilor pedologice a terenurilor cu destinație agricolă, formarea unei resurse informaționale unice de ramură și prestarea serviciilor informaționale de stat, privind informația veridică și reală despre starea învelișului de sol, a fost creat sistemul informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova”, care poate fi accesat pe pagina www.soluri.md, care urmează a fi dezvoltat și completat cu date veridice și reale despre starea învelișului de sol.

În acest scop este necesar un sistem complex bazat pe parametrii și indicii ecopedologici cu acoperire spațială și temporală, care să asigure cadrul informațional necesar pentru elaborarea politicilor de prevenire a consecințelor activităților antropice și a calamităților naturale,

întocmirea prognozelor și exercitarea controlului operativ asupra eficienței măsurilor de combatere a proceselor de degradare și includerea observațiilor sistematice complexe, cercetări și studii, prospecțiuni și exploatare, diferite ridicări topografice, pedologice, geobotanice etc.

În alin. (2) art. 75 din Codul funciar nr.22/2024, este stabilit că, calitatea solului se determină în baza unor analize fizico-chimice și a cercetărilor pedologice, agrochimice, bacteriologice, radiologice și toxicologice de proporții și detaliate, efectuate conform Metodologiei studiilor pedologice, elaborată de către instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor și aprobată de Guvern. Evidența datelor privind calitatea solurilor se ține în Sistemul informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova”.

În acest scop I.P. Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară din subordinea Ministerului, care efectuează cercetări în domeniul solului a elaborat proiectul Metodologiei studiilor pedologice. În proiectul menționat se propune efectuarea studiilor pedologice după tipul de folosință, nota de bonitare și parametrii de întreținere. Astfel, ca să ofere fermierilor/deținătorilor de terenuri informații importante despre soluri, ajutându-i să înțeleagă bonitatea acestora și să identifice cele mai potrivite culturi pentru a asigura o productivitate înaltă a culturilor agricole.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice sunt:

1. La proiectul Hotărârii:

Din considerentul că proiectul Metodologiei studiilor pedologice este bazat pe știința solului și date științifice acesta a fost elaborat conform competenței de către Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară din aceste considerente se propune implementarea acestuia de către Institut. De asemenea, Ministerul va efectua controlul prin intermediul Institutului asupra executării acesteia.

2. La proiectul Metodologiei studiilor pedologice

Proiectul Metodologiei este structurat în IV capitole și anume:

Capitolul **I. DISPOZIȚII GENERALE** – reglementează principalele noțiuni de bază care se utilizează în conținutul acesteia.

Astfel, studiul pedologic va furniza date pentru protecția, ameliorarea și utilizarea rațională a solurilor, contribuind la creșterea producției vegetale și la alegerea celor mai bune tehnologii pentru obținerea recoltelor optime și calitative etc.

Obiectul studiilor pedologice este solul studiat în raport cu factorii de mediu care îi condiționează existența terenurilor cu oportunități specifice la dezvoltarea diferitor folosințe a acestora în agricultură și silvicultură cu cerințe și tehnologii specifice de ameliorare.

Astfel, efectuarea studiului pedologic se va efectua pentru:

- evaluarea complexă a resurselor de sol ale teritoriului, inventarierea, caracterizarea, și clasificarea solurilor în baza însușirilor lor morfologice, fizice, chimice, biologice, mineralogice și altele;

- gruparea unităților de teren în funcție de scop, în unități de preabilitate a terenului, caracterizarea fiecărei unități în parte și stabilirea cerințelor de măsuri sau lucrări necesare pentru eliminarea sau contracararea factorilor care limitează utilizarea optimă a terenului în scopul propus.

Obiectivele studiului pedologic sunt:

- identificarea și cartarea solurilor și a terenurilor, caracterizate în harta solurilor și a terenurilor;

- caracterizarea morfologică, fizică și chimică a unităților de sol cartat;

- evidențierea intensității factorilor naturali și limitativi pentru obținerea producției agricole și silvice, și -cerințelor de ameliorare;

- prognoza evoluției solurilor în condițiile aplicării unor măsuri ameliorative și dezvoltării unei agriculturi intensive;

- indicarea modului de folosire optimă a terenului în vederea obținerii unui randament maxim.

În cap. **II. ORIZONTURILE DE SOL**, se descriu orizonturile de sol. Astfel, acestea fiind următoarele: orizonturi genetice, orizonturi diagnostice. De asemenea, se descrie cele mai principale caractere a orizonturilor, condiționate de deferite procese genetice, care pot fi folosite în nomenclatura solurilor răspândite în Republica Moldova.

Capitolul **III. PROCEDURA DE LUCRU ȘI ETAPELE DE REALIZARE A INVESTIGAȚIEI**, descrie detaliat care sunt procedurile de lucru și etapele de realizare a investigațiilor pedologice.

Cercetările pedologice la scară largă se vor efectua de pedologi din cadrul instituțiilor publice sau private cu laboratoare acreditate în domeniu. În funcție de principalele caracteristici morfologice, solul cercetat este încadrat în sistemul de unități taxonomice de diferite nivele. Diagnoza de teren a solului se va verifica prin intermediul analizelor de laborator.

Culegerea datelor cu privire la profilul de sol și factorii naturali în punctele de observație se referă la aceleași elemente și se face la același nivel, indiferent de scara de lucru, deosebirea dintre studiile și hărțile la diferite scări fiind determinată de numărul punctelor de observație și de diferența de precizie a elementelor cartografice consemnate pe hartă. Datele ce se referă la sol, climă, relief, rocă, material parental, apa freatică, vegetație și alte caracteristici se prelucrează în vederea definirii unităților de sol, a tipurilor de stațiune, ecosistem, teritoriu ecologic, omogen, clase de preabilitate.

Referitor la etapele de realizare a investigației elaborarea studiului pedologic presupune patru etape: pregătitoare, cercetare în teren, lucrări de laborator și de birou.

În cadrul etapei pregătitoare se va identifica obiectele preconizate prospecțiunilor pedologice, scara lucrărilor de cartografiere, volumul activităților în teren și în birou și se vor elabora planurile calendaristice de activitate. Etapa cuprinde colectarea și studierea materialelor colectate/întocmite.

În cadrul etapei cercetării în teren studiile constau din următoarele elemente de lucru:

- cunoașterea traseului general (recunoașterea);

- studiul în teren al solurilor, stabilirea și descrierea secțiunilor/profilelor de sol cu definirea preliminară (denumirea) solurilor;
- prelevarea probelor de sol pentru analize de laborator (chimice, fizice, fizico-chimice, hidrofizice, după caz);
- identificarea conturilor solului cu legătura lor prin adiacență;
- întocmirea unei hărți a solurilor în teren pe harta topografică sau pe planuri fotografice;
- livrarea-recepționarea materialelor.

La etapa cercetării în teren până a începe investigațiile, pedologul trebuie să soluționeze aspectele organizatorice și să cunoască în detalii zona de studiu, marcând pe harta topografică interfluviile și văile, precum și traseele care includ principalele elemente ale reliefului (bazine hidrografice, versanți, zone inundabile).

Totodată, sunt reglementate norme ce țin de pregătirea probelor de sol pentru transportare și predarea lor în laborator. Astfel, probele de sol vor fi predate în laborator conform unui tabel model elaborat și aprobat de către instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor (I.P. Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară), care va conține denumirea unității administrativ teritoriale, numărului profilului, adâncimii selectării probei și analizelor necesare pentru executare, și va fi semnat de către executor și conducătorul ierarhic superior.

Astfel, sunt descrise procese ce țin de etapa lucrărilor de laborator. La etapa înregistrării și pregătirii probelor pentru analiză, probele de sol, împreună cu listele model care conțin analizele necesare, sunt transmise în laborator, unde se purcede la înregistrarea probelor și pregătirea probelor.

Efectuarea analizelor de laborator se efectuează de instituții publice sau private cu laboratoare acreditate în domeniu. După finalizarea analizelor, rezultatele sunt sistematizate și prezentate pedologului într-un mod clar și concis, facilitând interpretarea și utilizarea acestora. Activitățile principale includ:

- etapa de birou – care constă în prelucrarea, interpretarea tuturor informațiilor și datelor, elaborarea studiului pedologic al teritoriului/zonei investigate, care conține următoarele subetape;
- întocmirea hărții pedologice finale, scanarea și vectorizarea hărții pedologice, pregătirea structurii fișierelor și cataloagelor;
- elaborarea raportului pedologic.

În cap. IV. **MODUL DE ELABORARE ȘI EVALUARE A STUDIULUI PEDOLOGIC PENTRU DIFERITE SCOPURI**, se stabilesc procedure de evaluare a solurilor în funcție de tipul solului și anume: evaluarea solurilor halomorfe și procedura de bază, evaluarea solurilor hidromorfe și descrierea principalelor indicatori, evaluarea solurilor erodate și evaluarea solurilor în scopuri specifice.

De asemenea, în capitolul menționat se descriu procedurile de evaluare a studiilor pedologice pentru:

- elaborarea proiectelor de sistematizare (amenajare), organizare a teritoriului și dezvoltare a producției agricole, inclusiv în scopul managementului adaptiv-durabil al terenurilor agricole (arabile);
- fundamentarea proiectelor de amenajare, organizare și experimentare a pășunilor și fânețelor;
- stabilirea amplasamentelor și proiectării de sere și solarii;

- înființarea plantațiilor pomicole și horticole; - înființarea plantațiilor horticole (viță de vie); - înființarea plantațiilor perene; - fundamentarea proiectelor de îmbunătățiri funciare în scopul amenajării terenurilor pentru irigații; - managementul adaptiv-durabil al terenurilor agricole și descrierea indicatorilor principali (grupe agroecologice de terenuri, parametrii de bază); - managementului adaptiv-durabil al terenurilor agricole și descrierea indicatorilor principali (grupe agroecologice de terenuri, parametrii de bază). De asemenea, proiectul Metodologiei studiilor pedologice conține 40 de Anexe care stabilesc: - Indicatorii solului monitorizați în rețea; - Analize și metodele de determinare a indicatorilor; - Parametrii hidrofizici ai cernoziomurilor pentru diverse nivele de fertilitate în condiții de agrogeneză; - Parametrii bioenergetici ai cernoziomurilor pentru diverse nivele de fertilitate în condiții de agrogeneză; - Parametrii fizici ai cernoziomurilor pentru diverse nivele de fertilitate în condiții de agrogeneză; - Valorile normative de modificare a parametrilor fizici ai însușirilor fizice ale orizontului arabil al cernoziomurilor carbonatice lutoargiloase în condiții de agrogeneză; - Agenții pedogenetici care influențează procesele de autoreproducere a însușirilor și regimurilor solurilor; - Metoda de apreciere a notei de bonitate; - Reglementări tehnice privind pretabilitatea solului și calitatea apei subterane la irigarea terenurilor agricole ocupate cu culturi horticole. Etc.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
A fost analizată opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție unde se constată mai multe dezavantaje și anume: - lipsa unei metodologii noi cu privire la elaborarea studiilor pedologice conform realităților actuale; - interpretarea neconformă a reglementărilor privind efectuarea studiilor pedologice; - scoaterea neargumentată din circuitul agricol al terenurilor cu destinație agricolă, în special de calitate superioară, inclusiv prin micșorarea notei de bonitate a acestora; - lipsa unor cerințe și proceduri clare cu privire la efectuarea studiilor pedologice; Din aceste considerente, și ținând cont de necesitatea implementării art. 75 alin. (2) din Codul funciar nr. 22/2024, se consideră necesar de elaborat/aprobat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, va avea drept impact asupra sectorului public prin crearea unui mecanism clar și concis în ceea ce privește efectuarea studiilor pedologice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, nu necesită cheltuieli de la bugetul public național.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Aprobarea și implementarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, nu va avea impact asupra sectorului privat. Astfel, fermierii vor putea solicita laboratoarelor publice și private din domeniu evaluarea studiilor pedologice în scopul înființării plantațiilor pomicole și horticole, înființării plantațiilor horticole (viță de vie), înființării plantațiilor perene, fundamentării proiectelor de îmbunătățiri funciare și amenajării terenurilor pentru irigații etc.
4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Aprobarea și implementarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, nu va avea impact asupra datelor cu caracter personal și asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Aprobarea și implementarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, va avea impact pozitiv asupra mediului. În rezultatul implementării acesteia se va asigura durabilitatea resurselor de sol și nu se va admite scoaterea acestora din circuitul agricol.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, instituie cadrul juridic al Republicii Moldova în domeniul îmbunătățiri funciare și fond funciar și nu contravine principiilor de funcționare a pieței interne a Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind organizarea consultărilor publice pe marginea proiectului menționat, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotaririi-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-metodologiei-studiilor-pedologice/14790. De asemenea, proiectul a fost consultat cu membrii grupului de lucru și discutat/coordonat în Consiliul științific al I.P. Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară.
7. Concluziile expertizelor

Proiectul nu conține prevederi ce reglementează activitatea de întreprinzător conform prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Totodată, proiectul definitivat va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției și expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În rezultatul aprobării proiectului, nu este necesar elaborarea și aprobarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După aprobarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei studiilor pedologice, I.P. Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare conform misiunii va organiza seminare, instruirii cu instituțiile publice sau private cu laboratoare în domeniu, care elaborează studii pedologice, pentru a comunica despre modul de implementare a prevederilor proiectului menționat.

Ministru

Ludmila CATLABUGA